

Přednáška - Suhotra Svámí
Śrīmad Bhāgavatam 2.1.12
Praha, 22.9.1991
Uctívejte duchovního mistra s důvěrou

*kiṁ pramattasya bahubhiḥ
parokṣair hāyanair iha
varaṁ muhūrtaṁ viditaṁ
ghaṭate śreyase yataḥ*

Jakou cenu má promarněný dlouhý život, který ani po mnoha letech v tomto světě neposkytl žádnou zkušenost? Lepší je jedna chvíle plného vědomí, protože ta přinese člověku začátek hledání jeho vyššího zájmu.

Význam: Śrīla Śukadeva Gosvāmī poučil Mahārāje Paṅkṣita o tom, jak důležité je zpívání svatého jména Pána pro každého pokrokového a čestného člověka. Aby povzbudil krále, kterému zbývalo pouhých sedm dní života, Śrīla Śukadeva Gosvāmī prohlašuje, že nemá žádný význam žít stovky let a nevědět přitom nic o problémech života. Je lépe žít jedinou chvílí s plným vědomím svého vyššího zájmu. Nejvyšší životní zájem je věčný, plný poznání a blaženosti. Ti, které matou vnější rysy hmotného světa a žijí životem zvířecích sklonů ve stylu “jez, pij a buď veselý”, jednoduše promarnují své životy a nevidí, jak jim ubíhá drahocenný čas. Máme si být dokonale vědomi toho, že lidský život dostává podmíněná duše proto, aby dosáhla duchovního úspěchu. A nejsnadnějším způsobem, jak tohoto cíle dosáhnout, je zpívat svaté jméno Pána. V předchozím verši jsme tento bod do určité míry rozebrali, a můžeme se ještě dále poučit o různých typech přestupků proti svatému jménu. Śrīla Jīva Gosvāmī Prabhu cituje o přestupcích proti svatému jménu mnoho statí z autentických písem a mistrovsky je dále vysvětluje. Z Viṣṇu-yāmala Tantry dokazuje, že pouhým zpíváním svatého jména Pána je možné osvobodit se od následků všech hříchů. Na základě citátu z Mārkaṇḍeya Purāṇy Śrī Gosvāmījī říká, že nikdo nemá hanobit oddané Pána a nemá ani poslouchat, jak oddané Pána znevažuje někdo jiný. Oddaný by měl takového člověka zastavit a vyříznout mu jazyk, aby pomlouvám zamezil. A když to nemůže udělat, má raději spáchat sebevraždu, než aby poslouchal, jak někdo pomlouvá oddaného Pána. Člověk tedy nemá poslouchat ani dovolit takové pomlouvání. Pokud jde o rozlišování svatého jména Pána od jmen polobohů, zjevená písma dávají najevo (Bg. 10.41), že všechny neobyčejně mocné bytosti nejsou nic jiného, nežli nedílné části nejvyššího zdroje veškeré energie, Pána Kṛṣṇy. Kromě Pána Samotného je každý podřízeným. Nikdo není na Pánu nezávislý. Jelikož nikdo není mocnější nežli energie Nejvyššího Pána a nikdo se jí nevyrovná, není ničím jméno tak mocné jako jméno Pána. Zpíváním svatého jména lze obdržet veškerou energii, kterou lze získat ze všech ostatních zdrojů současně. Nejvyšší svaté jméno Pána proto nelze klást na stejnou úroveň s nějakým jiným jménem. Brahmā, Śiva nebo kterýkoliv jiný mocný bůh se nikdy nemůže rovnat Nejvyššímu Pánu Viṣṇuovi. Mocné svaté jméno Pána může bezesporu každého zbavit následků jeho hříchů, ale ten, kdo chce transcendentální síly svatého jména Pána využívat ke svým nekalým činnostem, je tou nejpokleslejší osobou na světě. Těmto lidem Pán ani kterýkoliv Jeho prostředník nikdy neodpustí. Člověk tedy má svého života využít k tomu, aby všemi prostředky a bez přestupků oslavoval Pána. Jednání v tomto duchu — i když trvá jen chvíli — se nikdy nedá srovnávat s dlouhým životem v nevědomosti, jaký mají stromy a další živé bytosti, které mohou žít tisíce let, aniž by se zabývaly duchovním rozvojem.

Suhotra Svámí: ...akorát včera ve verši z Bhágavatamu se objevilo slovo apramatasja, takže to je opačné slovo. Apramatasja znamená být velice pečlivý nebo pozorný na cestě guru upásana bhaktya a v komentáři znovu Prabhupáda zdůrazňuje, že bychom měli dbát na to, abychom se vyhnuli přestupkům proti zpívání svatého jména. Śríla Prabhupáda říkal jeden příběh, když byl ještě mladý chlapec, tak si hrál se sirkami a během toho jeho dhótí chytlo oheň a akorát se stalo, že nějaký člověk šel kolem a malého Abhaje, což bylo Prabhupádovo jméno, kutálel po zemi až se ten oheň uhasil. Svaté jméno Pána může být také přirovnáno k ohni, také můžeme udělat s ohněm mnoho dobrých věcí, vaříme naše jídlo, používáme oheň, takže nás to vyživuje a oheň také může zničit nechtěné smetí a oheň zahřívá, ale ovšem když jsme s ohněm nedbalí, tak se v našich rukách stane nebezpečím. Śríla Prabhupáda dal přirovnání, že stejně jako si nemůžeme hrát s ohněm, tak si také nemůžeme hrát se svatým jménem. Nesmíme se stát zmatenými nebo si nebudeme dávat pozor při zpívání svatého jména a jestli to uděláme, tak náš duchovní život bude zničen. Proto je ve vztahu ke zpívání svatého jména a ke všemu ve vědomí Kršny velice potřebný upřímný vztah k duchovnímu učiteli.

Zde v tomto verši Kršna říká, že pokud chceme uspět v duchovním životě, tak musíme uctívat duchovního učitele s velkou oddaností. Guru upásana bhaktya znamená uctívání gurma s oddaností. Pokud toto uděláme, tak nám duchovní učitel dá zbraň, dá nám sekeru, která rozlišuje poznání od nevědomosti, což je popsáno jako šiténa, to znamená, že je ohromně ostrá. Aby žák dostal tuto sekeru poznání, tak musí být dhíra, sebeovládaný a seriózní, vážný. S touto zbraní poznání se usekne nevědomost. Džíva ásana, džíva znamená živá duše a ásana znamená místo, kde živá duše přebývá. Nachází se v subtilním těle, které se skládá z mysli, inteligence a falešného ega a subtilní tělo se nachází v hrubém těle. Džíva je připoutaná k tomuto hrubému tělu kvůli subtilnímu tělu. Všechny naše světské emoce a světské koncepce pocházejí ze subtilního těla. Tad džíva ásana, daný příklad, že džíva jako duše spí v posteli, a ta postel je subtilní tělo. Duše spí a sní a všechny tyto sny jsou ovšem sny iluze této hmotné existence. Kršna v Bhagavad-gítě Ardžunovi nařídil, aby povstal z tohoto sentimentálního spánku. To je vlastně místo odpočinku džívy, senti znamená smysly, menty znamená mysl, takže to je znovu místo, kde odpočívá - tělo.

Kršna řekl Ardžunovi: „Ardžuno, vzdej se této slabosti srdce, to ti nepřísluší, vzdej se této slabosti, všechny věci, které mi říkáš, proč nechceš bojovat, jsou prakticky jenom slabost srdce, to je proč nechceš dělat svoji povinnost.“ Proto Kršna říká: „Jak se k tobě tyto nečistoty dostaly, Ardžuno? Ty jsi ve skutečnosti parantapa, velice mocný bojovník, ze všech bojovníků na tomto bitevním poli jsi nejmocnější.“ A říkal mu: „Ó, mocný bojovníku, proto se oprostí do slabosti a utišta, zvedni se.“ Kršna vyzývá Ardžunu, aby se zvednul, Vědy také říkají: „Vyjděte z temnoty a pojdte na světlo, džív džágo (není rozumět).“ Toto je věčný vzkaz Boha živým bytostem: „Vstaňte z této postele sentimentální nevědomosti, přestaňte žít životem jako slabostí srdce.“ Ta slabost srdce znamená, že dáváme úplně něco bezvýznamného mezi nás a Kršnu. Cíl života je Kršna, ale my uděláme něco jiného cílem života a to něco jiného může být jenom něco bláznivého, bezvýznamného. Můžeme udělat nějaký smyslový objekt cílem našeho života a nebo něco více subtilního v mysli a nebo v ještě subtilnějším intelektu. A nebo jednoduše princip falešného ega, jako májávádíni, oni se vzdají všeho ostatního, ale jenom se nemůžou vzdát nápadu „já jsem Bůh“. To je všechno nedůležité, bezvýznamné.

Oddaností ke guruovi můžeme useknout tento uzel sentimentální připoutanosti. Odseknot se od toho místa, kde džíva spočívá, znamená vlastně udělat pokrok v duchovním životě. Kršna

říká Udhavovi: „Musíš nosit tu sekeru vždycky s sebou, nikdy ji nemůžeš odložit, až do dne, kdy opravdu vstoupíš do duchovního světa. Potom nebudeš tu zbraň potřebovat, aby tě chránila od máji, protože mája v duchovním světě neexistuje.“ Vždy musíme být opatrní (není rozumět), abychom ochránili náš duchovní pokrok a musíme mít úplnou víru v duchovního učitele. On nám dal tuto zbraň, takže bychom radši měli mít víru, protože mája posílá tolik nepřátel. Vlastně je řečeno, že existuje šest nepřátel duše, to je chtíč, hněv, chamtivost, bláznivost, iluze a závist. Tito nepřátelé nás neustále napadají, dokonce i když si ráno sedneme a pokusíme se zpívat naší džapu. Tito nepřátelé jsou tady dokonce když zpíváme Haré Kršna a jestli je necháme, aby vstoupili do našeho vědomí zatímco zpíváme Haré Kršna mahámantru (není rozumět). Takže musíte mít připravenou sekeru a musíte mít víru, duchovní učitel mi dal tuto zbraň a tato zbraň je schopná porazit všechny tyto nepřátele.

Proto musíme uctívat duchovního učitele s velkou oddaností, abychom udrželi tuto zbraň s úctou. V Dhanur-védě, to je věda, která se zabývá bojem, jsou popsány velice mocné zbraně. Třeba zbraně, které měl bojovník Ardžuna, to byly všechno zbraně, které byly jako dar od polobohů, a tyto zbraně se musí uctívat, to je způsob, jak zůstávají mocné. Podobně duchovní učitel s námi musí být spokojený a potom poznání, které nám dá, může působit.

Toto bylo ukázáno Śrílou Mádhavéndrou Purím, on měl dva žáky. Tito dva žáci dali instrukce celému světu. Jeden z těchto žáků byl Íšvara Purí a druhý byl Rámačandra Purí. Íšvara Purí byl ovšem duchovním učitelem Śrí Čaitanji Maháprabhua. A Íšvara Purí poskytoval mnoho služby svému Guru Mahárádžovi. Když byl Mádhavéndra Purí nemocný a starý, Íšvara Purí se staral o všechny jeho potřeby. Íšvara Purí byl potom požehnaný duchovním učitelem duchovním poznáním. Pán Čaitanja byl tak spokojený s Íšvarou Purím, že ho přijmul jako duchovního učitele, i když Pán Čaitanja je původním duchovním učitelem všech. Na druhé straně Rámačandra Purí neměl víru ve svého duchovního učitele. Když ke konci života Mádhavéndra Purí plakal a naříkal: „Nedosáhl jsem Mathury,“ Rámačandra Purí to vzal jako: „Ó Guru Mahárádža nebyl úspěšný ve svém duchovním životě.“ Potom začal radit duchovnímu učiteli: „Neběduj takto, jenom medituj na Brahman.“ Mádhavéndra Purí říkal: „Zmiz odtud, nechci tě ani vidět. Když budu opouštět moje tělo a podívám se na tvoji tvář, tak nevím, kam půjdu.“

Tento Rámačandra Purí byl potom později znám jako veliký vyhledávač chyb mezi oddanými. Chodil na místa, kde se vaišnavové scházeli, pak jim zařídil hostinu jako pro vaišnavy. Potom jim všem osobně dával najíst a říkal jim, jezte více, jezte více, a když zjistil, že všichni jedli hodně, potom najednou řekl: „Ó, co jste to za svaté lidi, copak nevíte, že svaté osoby nemají uspokojovat jazyk a smysly v požitcích?“ Takovým způsobem se pokoušel najít chyby a to byla celá podstata jeho existence jako sannjásína. Nebyl schopný nikoho inspirovat, aby zpíval Haré Kršna. Nebyl žádný kazatel, on byl kritik. Proto je řečeno (není rozumět).

Taky Kršna oslovil Ardžunu jako parantapa (není rozumět), jseš tak mocný, ale stal si se tak slabý svým sentimentem. (není rozumět) Kršna popisuje duši, že je plná transcendentálního poznání. Nanaštestí věčné vědomí Kršny každého z nás bylo prakticky překryté tím věčným nepřítelem. Jaký je tento věčný nepřítel? Káma rúpa, chtíč, který hoří jako oheň a nikdy není spokojen. Ale v naší původní existenci jako duše jsme všichni transcendentální čistí oddaní Kršny. Takže měli bychom mít důvěru, neměli bychom se nechat podmínit touto bláznivou iluzí chtíce, abychom nebyli jako třesoucí se hromada žele.

Bhágavatam se ptá, jaký je užitek takového dlouhého života, stačí mít okamžik plného vědomí. I když máme opustit toto tělo velmi brzo, lepší je, abychom přišli na úroveň divja gjána transcendentálního poznání. Jako Śrīla Prabhupáda říkal, že Šankaráčárja žil jenom 32 let a samotný Čaitanja Maháprabhu byl na této planetě také jenom 48 let. Někdo také může říct: „Já nechci žít ve vědomí Kršny, protože oni žijou tak krátce.“ Ale jaký je užitek žít dlouhý život úplně v nevědomosti, úplně zmatený, nevědět, co by se mělo dělat, co by se nemělo dělat. Neznají cíl života jiný než spaní a tak sní bláznivé sentimentální nesmysly.

Takže vězte, že prakticky (není rozumět slovo) gjány nebo (není rozumět slovo) transcendentálního poznání a duchovní učitel je tady, aby otevřel vám oči k této skutečnosti. Duchovní učitel otevírá naše oči, které jsou překryté nevědomostí a v našem srdci prakticky ukazuje vidja gjánu, božské poznání o vědomí Kršny a ten, kdo má toto poznání, má ostrou zbraň, kterou může porazit iluzi. Musíme udržovat toto (není rozumět) vždycky naslouchání, vždycky následování toho, co slyšíme od Śrī Guru parampany. Speciálně jako sankírťanoví oddaní, takže speciálně pro sankírťanové oddané - jste v postavení, abyste testovali nebo jednali podle toho poznání každý den, jako kšatrijové jsou šťastní, když jsou v boji. Potom jako kšatrijové jsou velice šťastní, když je boj, uctívají svoje zbraně, trénují s nimi a potom, když je boj, tak jenom jdou a řeknou: „Jdeme na to.“ Zbraň sankírťanových oddaných je transcendentální poznání. Knížky Śrīly Prabhupády jsou zbraně, to jsou astry.

Sankírťanový oddaný jde ven do tohoto hmotného světa a přináší transcendentální poznání. To je velký boj, protože hmotná energie chce udržet podmíněnou duši v nevědomém stavu. Prabhupáda vysvětluje v Čaitanja Čaritámrtě, že jediná práce materialistů je, aby dělali překážku sankírťanovému hnutí, to je jejich jediná práce. Pouze chtějí zpomalit Čaitanjovo hnutí a zastavit oddané. Takže oči sankírťanového oddaného musí být otevřené, aby viděl cestu přes všechny tyto překážky. Také lidi, které potkáme na ulici, vytvářejí mnoho překážek proč si nemůžou vzít knížky. To je obecně jejich reakce, to není často, že jenom vidíte někoho jak řekne: „Ó, já si je chci koupit.“ A začne vyndavat peníze z kapsy. Obvykle jsou všichni tupí, každý je překryt hustou mlhou nevědomosti. Jakmile vidí, že transcendentální poznání se přibližuje k jejich mlze, tak se to pokoušejí zastavit, ne, ne to nechci.

Sankírťanoví oddaní jsou experti, sankírťanový oddaný musí být zplnomocněný tou stejnou vidja gjánou, která je v Prabhupádových knížkách. Potom může přesně vědět, jak chytit tu osobu, zastavit všechny uličky východu, aby nemohla utéct a více méně ji přinutit aby si vzala knihu Śrīly Prabhupády. Ne silou jako nátlakem, ale silou vyššího poznání. Takže vy nasloucháte a zpíváte každý den a čtete Prabhupádovy knížky každý den a chodíte ven rozdávát tyto knížky, takže máte ideální možnost testovat toto transcendentální poznání a stát se velice, velice expertní na bojovém poli. Ale znovu, to je potřeba, abyste byli apramatasja, velice pečliví. Ve vaší osobní sádhaně musíte být velice opatrní, podobně, když jdete ven a rozdávát knížky Śrīly Prabhupády, tak buďte také velice opatrní, velice pozorní, nespěte v té mlze. Buďte probuzení k realitě, k naší povinnosti, jaká je a s plnou vírou a s úplnou rozhodností jednoduše vykonávejte tuto svou povinnost. Tímto způsobem vlastně budete následovat Kršnovy pokyny Ardžunovi. Stejně jako veškerý úspěch přišel k Ardžunovi, protože poslouchal nařízení Kršny, tak i veškerý úspěch přijde sankírťanovému oddanému.

Śrīla Prabhupáda kí jay!